

Risicovol spelen in de kinderopvang

Een onderwerp waar sommigen zeer enthousiast van worden en anderen het liefst ver weg van willen blijven: het aanbieden en begeleiden van risicovol spel in de kinderopvang. In samenwerking met VeiligheidNL willen we in deze factsheet oudercommissies, houders en professionals in de kinderopvang informeren over het belang van risicovol spelen en hoe hierop beleid te ontwikkelen.

Omdat ieder vanuit zijn eigen overtuiging denkt en handelt over wat hij wel of niet veilig spel vindt, kan het een uitdaging zijn om hier beleid op te vormen. Het blijkt soms dat organisaties geen risico durven te nemen en de kinderen liever niet laten spelen in een risicovolle omgeving, zoals een natuurspeeltuin met water. Zonde, want risicovol spel is essentieel voor de ontwikkeling van kinderen. Het bevordert:

- **risicocompetenties**
met uitdagend spel zoals vuurtje stoken en daarbij ontdekken hoe takjes of blaadjes branden kunnen kinderen leren de juiste afwegingen te maken doordat ze ervaren wat er gebeurt. De cognitieve vaardigheden ontwikkelen zich steeds verder wanneer een risicovolle situatie zich opnieuw voordoet.
- **motorische vaardigheden**
kinderen die meer bewegingen maken zoals slingeren, klimmen, rollen, hangen en glijden ontwikkelen sterke motorische vaardigheden, balans, coördinatie en lichaamsbewustzijn. Kinderen hebben dan minder bewegingsangst en zitten beter in hun vel.
- **omgevingsbewustzijn**
kinderen die risicovolle situaties ervaren door bijvoorbeeld in bomen te klimmen, op stapstenen in water te springen, leren beter diepte en hoogte in te schatten. Zij ontwikkelen het navigerend vermogen: het inzicht in hoogte, diepte en snelheid.
- **sociale vaardigheden**
wanneer kinderen de ruimte krijgen om uit het zicht te spelen worden zij uitgedaagd om conflicten met andere kinderen zelfstandig op te lossen. Zij leren te overleggen en te onderhandelen en kunnen beter emoties van speelmaatjes inschatten.
- **effectief leren**
het doen van risicovol spel draagt bij aan een positieve houding en zorgt voor meer zelfvertrouwen bij kinderen. Ze leren dat ze het kunnen ('Ik kan het!'). Uitdagingen worden hierdoor eerder gezien om van te genieten in plaats van te vermijden.

Tip: het onderwerp risicovol spelen is een interessant onderwerp voor een ouderavond!

Het is belangrijk dat kinderen ruimte krijgen om actief te spelen en te leren omgaan met risico's. Bij risicovol spelen gaan kinderen aan de slag met spannende, uitdagende en avontuurlijke activiteiten, waarbij een risico bestaat op een (kleine) verwonding. Je kunt hierbij denken aan activiteiten als vuurtje stoken, houtbewerking met hamers en spijkers, spelen in een klimbos, naar het strand of naar het zwembad met een groep kinderen. Kinderen testen en verleggen hierbij hun grenzen door nieuwe activiteiten uit te proberen en hun angsten te overwinnen. De spanning en opwinding die ze ervaren maakt dat kinderen risicovol spel heel leuk vinden.

Vergeet de allerkleinsten niet. Op welke manier kunnen 0-jarigen op de groep vrij spelen en zelf de ruimte ontdekken? Op welke manier kunnen baby's meedoen met het spel met de oudere kinderen op de groep? Hoe kun je het contact met verschillende leeftijden begeleiden/stimuleren?

Adviseren

Risicovol spelen is onderdeel van het Veiligheids- & gezondheidsbeleid. Dit beleid dient actueel te zijn. In onze speciale [brochure](#) over dit onderwerp is hierover meer te lezen. Oudercommissies hebben adviesrecht op het Veiligheids- & gezondheidsbeleid. Met deze [checklist](#) kan er snel in kaart worden gebracht of het beleid compleet is.

Lees meer

- > [position paper](#) VeiligheidNL waarom risicovol spelen zo belangrijk is.
- > Martin van Rooijen, pedagoog en onderzoeker naar risicovol spelen, [over de rol van de begeleider](#) (pedagogisch medewerker of leerkracht). Met behulp van de interventieladder wordt inzichtelijk gemaakt hoe er een inschatting gemaakt kan worden wanneer op welk moment ingegrepen wordt op risicovol spel.
- > filmpjes [Risicovol Spelen - Hoeveel speelruimte geef jij je kind?](#) en [Risicovol spelen - wat wil jouw kind later worden?](#) van VeiligheidNL